Viața Satului

NR. 15 (4732) MIERCURI, 8 APRILIE 1992

Editor: Guvernul Republicii Moldova

Apare de la 1 mai 1945

Prețul 1 rublă.

Declarațiile ministrilor afacerilor externe

În ziua de 6 aprilie, la Chișinău și-a început lucrările reuniunea miniștrilor afacerilor externe ai Moldovei, României, Ucrainei și Rusiei. La sosirea sa în capitala republicii, Andrei Kozirev, ministrul afacerilor externe al Rusiei, a făcut o scurtă declarație pentru reprezentanții mijloacelor de informare în masă. În special, el și-a exprimat speranța că, depunîndu-se eforturi conjugate, se va reuși reglementarea pe cale pașnică a conflictului din Transnistria. A. Kozirev a subliniat, de asemenea, că această muncă se va efectua pe baza documentelor semnate la Kiev și Helsinki.

După cum informează Moldova-pres, în timpul întîmpinării lui A. Kozirev la aeroportul din Chișinău, dl. Nicolae Țiu, ministrul afacerilor externe al Moldovei, a menționat că Guvernul republicii întreprinde toate măsurile pentru reglementarea pașnică a conflictului din Transnistria. El a subliniat că pentru realizarea acestui obiectiv vor fi depuse toate eforturile miniștrilor afacerilor externe ai celor patru state. «Însă acțiunile lui Aleksandr Rutkoi, vicepreședintele Rusiei, nu se înscriu în procesul actualelor negocieri. Aceste acțiuni reflectă un alt mod de gîndire, care ne amintește de procesul de trecere de la un imperiu la altul, cînd nu se ține seama de doleanțele poporului», a subliniat el.

În opinia ministrului afacerilor externe ai Moldovei, reprezentanților Federației Ruse le va fi foarte greu să explice poziția oficială a Moscovei, dat fiind că după semnarea declarației de la Kiev și Helsinki pînă la ora actuală atitudinea ei față de documentele semnate încă nu a fost dată publicității, iar în aceste acte reprezentanții Rusiei au acceptat faptul că este necesar de a retrage imediat mercenarii din Transnistria, de a dezarma bandiții separatiști și, pe calea tratativelor, de a pune punct acestui conflict.

«Sarcina noastră — a subliniat Nicolae Țiu — este să le explicăm tuturor, inclusiv reprezentanților Federației Ruse, că litigiul armat este declanșat de către separatiști, care tind să se mențină în structurile puterii ale pretinsei republici nistrene prin metode anticonstituționale. Trebuie să întreprindem toate măsurile pentru reglementarea pașnică a conflictului. Cu cît va continua mai mult, cu atît mai multe probleme se vor isca».

Întrevederea Președintelui Republicii cu cei patru miniștri de externe

În a doua jumătate a zilei de 6 aprilie miniștrii de externe ai României, Ucrainei și Rusiei, însoțiți de omologul lor — Nicolae Țiu, au avut o întrevedere cu dl Mircea Snegur, Președintele Republicii Moldova.

Dl Mircea Snegur le-a mulțumit miniștrilor pentru faptul că au acceptat să-și dea concursul la eliminarea pe cale pașnică a conflictului din stînga Nistrului, agravat și mai mult de declarațiile irresponsabile ale vicepreședintelui Federației Ruse — Rutkoi, care a vizitat duminică orașul Tiraspol.

Procedînd la o succintă trecere în revistă a evenimentelor, Președintele Snegur a arătat că sîntem gata să invităm cea mai autoritară comisie, după cum am și făcut-o de altfel, care ar fi în măsură să convingă opinia publică că actuala conducere a Republicii Moldova respectă întocmai prevederile documentelor internaționale semnate, văzînd drepturile omului și ale minorităților naționale. S-a relevat că acest conflict armat are un caracter politic și de îndată ce armata a 14-a, aflată sub jurisdicția Rusiei, se va implica în el, va fi considerată drept armată de ocupație. Domnia sa a mai estimat că ostilitățile nu sînt declanșate de două state, după cum susțin unii. E vorba de formațiuni de gardiști înarmați care, la comanda pretinșilor președinți și vicepreședinți ai republicii-fantomă au pornit o rebeliune împotriva populației băștinașe. Ea opune rezistență, ceea ce e firesc, și în această luptă este susținută de forțele de poliție.

Ministrul de externe rus a propus ca armatei a 14-a să i se dea mandatul de forță internațională de pace în raioanele din stînga Nistrului, care ar asigura stabilitatea. Însă ministrul de externe al Ucrainei a relevat că nu e sigur că această armată demoralizată, aflată în permanență sub presiunea separatiștilor, e capabilă să exercite funcții atît de responsabile după cum ar fi rolul de observator în dezarmarea formațiunilor ilegale și instaurarea în raioanele respective a organelor puterii legale.

Președintele Republicii a menționat că a fost propusă și o variantă asemănătoare ba chiar una mult mai convenabilă, însă elementele separatiste nu le-au susținut. Ei țin morțiș pe a lor — să fie creată o nouă structură statală, ceea ce nu are nici un temei juridic, fiind pe drept respinsă de către popor.

«Cu toate acestea, a subliniat dl Mircea Snegur, ne exprimăm dorința de a examina orice recomandare în cadrul Consiliului Suprem de Securitate, inclusiv pe cele ale miniștrilor de externe. Scopul nostru suprem constă în a pune capăt vărsărilor de sînge și de a asigura pacea civică în Republica Moldova».

Serviciul de presă al Președintelui Republicii Moldova.

DECRETUL PREȘEDINTELUI REPUBLICII MOLDOVA

CU PRIVIRE LA MAJORAREA SALARIULUI MINIMAL, A PENSIILOR ȘI INDEMNIZAȚIILOR

În scopul sporirii protecției sociale a populației republicii în condițiile liberalizării prețurilor la resursele energetice importate din alte state și întru realizarea Legii Republicii Moldova «Privind indexarea veniturilor bănești ale populației» decretez:

1. Se stabilește cu începere de la 1 aprilie 1992 salariul minimal de 850 de ruble pe lună.

2. Se menține în vigoare modul și condițiile de introducere a salariului minimal și se stabilesc pe baza lui mărimile concrete ale salariilor tarifare și salariilor funcției, prevăzute de Decretul Președintelui Republicii Moldova din 27 decembrie 1991 «Cu privire la majorarea salariului minimal, a pensiilor și indemnizațiilor».

3. Se stabilește că mărimile minime ale pensiilor se determină pe baza salariului minimal, prevăzut în punctul 1 al prezentului Decret. Totodată, pînă la punerea în aplicare a Legii despre introducerea unor modificări și completări în Legea Republicii Moldova «Cu privire la asigurarea cu pensii de stat în Republica Moldova», la pensiile în mărime deplină pentru limită de vîrstă, de invaliditate (grupele I și II), în cazul pierderii întreținătorului (pentru copiii-orfani de ambii părinți, membrii familiilor persoanelor din rîndurile militarilor), pensiile sociale (pentru copiii-invalizi, invalizii din copilărie de grupele I și II, mamele-eroine) și la pensiile pentru vechime în muncă se efectuează plăți lunare de compensare în sumă de 450 ruble, iar la celelalte pensii — în sumă de 225 ruble.

4. Guvernul Republicii Moldova:

să stabilească modul și sursele de finanțare a cheltuielilor pentru majorarea salariului minimal la instituțiile și organizațiile bugetare, precum și a pensiilor și indemnizațiilor;

să stabilească într-un termen de o lună modul de majorare a indemnizațiilor sociale și plăților de compensare în anul 1992.

să aducă în corespundere cu prezentul Decret toate actele normative referitoare la retribuirea muncii.

5. Prezentul Decret intră în vigoare din ziua semnării lui.

Mircea SNEGUR,
Președintele Republicii Moldova.

or. Chișinău,
4 aprilie 1992.

Fotografie de Serghei VORONIN.

Valul fără de moarte al Nistrului

SCRISOARE DESCHISĂ MĂTUȘII EUDOCHIA BERZAN DIN SATUL DOROȚCAIA, RAIONUL DUBĂSARI.

PENTRU început, mătușă Eudochia, aș vrea să vă întreb: de ce mamele noastre în vremuri de cumpănă vorbesc fără de lacrimi?

Gînduri multe, gînduri dintre cele mai grele, poate chiar mai grele decît povara bunătății noastre, cutreieră în aceste zile sufletele moldovenilor, cînd pe ambele maluri ale Nistrului se varsă sînge, se calcă în picioare drepturile omului și ale pămîntului la primăvară, la liniște, la vise, la voie bună.

Dumitale, mătușă Eudochia, ai fost întrebată de ce nu ai luat calea refugiului, dar ai rămas sub cerul vetrei părintești, adică la Dorocaia, de ce ai rămas acolo, unde zboară obuzele și aerul miroase a praf de pușcă? O întrebare mai mult amară decît grea, fiindcă Transnistria, rană din rana pămîntului nostru, a ajuns să fie vorbită de gura lumii ca un picior de plai, unde pe la apus de soare în fiecare zi vor să mi-l omoare pe ciobanul moldovean, care, cică o fi fiind ceva mai ortoman...

Dar, mătușă Eudochia, eu vin în fața țăriei dumitale femeiești cu prea adîncă plecăciune, vin cu lacrimă arzîndă pe obraz, fiindcă, asemeni țărancelor din veacuri, dumitale n-ai dat nici un pas înapoi. Ai rămas la pragul casei sfinte, la Dorocaia dragă, zicînd că, cică, unde să te mai duci pe capul altor oameni, cum să lași casa și că, ce ai făcut, Doamne ferește, dacă, de-o vorbă, lași cuibul și el, cuibul tău, la întoarcere nu mai este pe fața pămîntului?

— Se trage fără milă în casele oamenilor. Nici chiar în războiul cel mare nu se făcea așa. Și apoi noi sîntem bătrîni și avem a muri, iar dacă rămînem fără de casă, de unde au să ne scoată?..

Ați observat ucigătorul accent? Mătușa Eudochia ca, de altfel, fiecare moldovean sau moldoveancă din stînga Nistrului se frămîntă cu mistuitorul gînd: dacă acești călăi cazaci, acești călăi-separatiști, acești călăi-venetici o lasă fără casă, cînd va fi (că vine și așa o zi) s-o pornească în drumul cel fără de întoarcere, în drumul spre țintirim, de unde, de la care prag au s-o scoată?

E în această frămîntare a dumitale, mătușă Eudochia, însăși sarea, adică esența a ceea ce numim vatră părintească, cuib familial, baștină, cetate.

Omul se naște nu sub cerul liber.

Omul se naște în casă, între patru pereți, care leagă ființa noastră pămîntească de suflarea noastră cerească.

Și, probabil, omul cînd la calea cea de plumb, calea cea fără de întoarcere, calea presurată cu lacrimi grele ca focul și podurile albe ca neaua, cînd preotul îngînă ultima tînguă a vieții și a morții, omul vrea să fie dus cu voie bună de la pragul părintesc, de la cetatea, unde i-a bătut inima o viață.

Îți mulțumesc, mătușă Eudochia, pentru bărbăția dumitale de a ne spune cine am fost și cine sîntem: noi am fost și sîntem stăpîni în casa noastră și pragul casei natale ne este suflarea, ne este viața, ne este gîndul, ne este nesomnul, cu toate că la fereastra cuibului nostru rafale și explozii păgîne se aud.

Mătușa Eudochia, sărut lacrima nevăzută a demnității dumitale.

Sărut lacrima nevăzută a demnității acestui pămînt strămoșesc, demnitate susținută de valul fără de moarte al Nistrului, de cîntecul fără de stingere al «Ciocîrliei», de freamătul tînăr al stejarului lui Ștefan cel Mare și Sfînt.

Cu multă simpatie —

Gheorghe CIOCOI.

Zice-o vorbă din bătrîni

- Ai copii, ai griji mari, iar cel ce nu are cu dorul lor moare.
- Bucuria și scîrba sînt două surori care, una după alta aleargă.
- Vorba dintre noi să piară și neghina din ogoare.
- Dreptatea e scrisă la fiecare în vîrful nasului.
- Cuvîntul bun unge și cel rău împunge.

Dominanta săptămînii

Dușmane, războaiele...

CREDEAM pînă mai dăunăzi că noi, cei născuți încoace de ultimul război mondial, sîntem o generație fericită în comparație cu părinții noștri, cei care au simțit pe umerii lor schimbarea de puteri într-o singură noapte, urgia celor patru ani de bătălii, umilința și cruzimea foametei organizate, grozăvia și durerea ruperii forțate de casă, de neam, de pămîntul pe care au văzut lumina zilei, dar... iată că după îngenuncherea în fața multor greutăți materiale, după o lungă și aproape ucigătoare secetă spirituală, cînd ne-am trezit cu toții din somnul cel de moarte, cînd, binecuvîntați de puterea cerească, am început să ne căutăm de grijile sufletului, de ceea ce ține verticală șira spinării unui neam, vine peste noi o altă năpastă, care ne cere răsplată pentru învierea cugetului printr-un nou război, printr-o mișeleacă și rușinoasă omucidere, printr-o ochire vicleană de după colț.

Or, ceea ce a avut a se petrece pe pămîntul nostru în ultimele săptămîni sînt însemnele distinctive ale unui război nedeclarat, dar introdus cu insistență în viață, căci, cum spunea o bătrînă cu veacu-l în spate diavolul nu doarme, diavolul lucrează zi și noapte, punîndu-ne la încercare credința. Iar cele văzute și trăite în acest răstimp, cele fețe de bărbați care au curajul de a privi moartea în ochi pe primele poziții, cele cadavre schingiuite cu chinurile lui Hristos și aruncate la fundul bătrînului Nistru, poate apa însingerată le va înghiți urmele, cei arși de vii ca în cele mai odioase vremuri ale omenirii, cele mame îndurerate de pierderea fiilor, dar și de rătăcirea unora dintre ei, care fac crime împotriva celora din rîndurile cărora s-au născut, cei copii, care în jocul lor nevinovat își pierd viața în explozia minelor semănate mișelește prin cîmpii, nu sînt altceva decît fațetele războiului, care s-a început și continuă să ne sugrume, care ne înspăimîntă și ne cutremură în fața durerii omenești, dar care mai fac un lucru — ne adaugă credință în dreptatea noastră. Căci toate cîte se întîmplă acum nu sînt altceva decît uneltea sufletelor de bună credință într-un același vrere și același destin, într-u, pînă la urmă, izbînda noastră, altfel toate ar fi împotriva firii lucrurilor. Or, cele trăite de noi în prezent e și ceea ce zice Ion Druță în «Biserica albă»: «...așa-i zodia sufletului... Cu cît mai adînc îl îngropi, cu atît mai sus se înalță!»

Oricum, astăzi îndurăm urgiile unui război, pe care, vede unul Dumnezeu, nu ni l-am dorit, căci nu ni l-a dorit firea noastră pașnică, firea noastră creștină. Sîntem însă atrași în focul lui și, cred, bărbăția nu ne va părăsi niciodată, atît timp cît vom ști pentru ce vărsăm sînge, pentru ce ne înmormîntăm bărbații de tineri, pentru ce ne chinuim și ne necăjim atîta. Dovadă ne este și sfetnicul nostru dintotdeauna, creația noastră populară, atît de dureros cîntată de Valentina Cojocaru: «Dușmane, război turbat...», «Dușmane, război urît...», «Dușmane, război nebun...», «Dușmane, războiule...».

Maria BULAT